

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

ΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕ ΠΙΣΤΑ
ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ

Συχνές ερωτήσεις – απαντήσεις για Καταγωγή και Προτιμησιακά Καθεστώτα

Αθήνα, Μάρτιος 2026

Έκδοση: 2.0

1. **Ε Τι εννοούμε με τον όρο «καταγωγή των εμπορευμάτων»;**
Α Η καταγωγή των εμπορευμάτων αναφέρεται στη χώρα στην οποία ένα προϊόν έχει παραχθεί ή έχει υποστεί την τελευταία ουσιαστική και οικονομικά δικαιολογημένη μεταποίηση. Ο προσδιορισμός της καταγωγής είναι σημαντικός για την εφαρμογή δασμών, εμπορικών περιορισμών και προτιμησιακών συμφωνιών. Η καταγωγή δεν ταυτίζεται πάντα με τη χώρα αποστολής του προϊόντος.
2. **Ε Ποια είναι τα είδη της καταγωγής;**
Α Υπάρχουν δύο είδη καταγωγής :
α) Η μη προτιμησιακή καταγωγή (Non-preferential origin):
Χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της χώρας προέλευσης των προϊόντων για σκοπούς γενικών εμπορικών και τελωνειακών μέτρων, όπως η εφαρμογή γενικής μεταχείρισης και η επιβολή διαφόρων πολιτικών εμπορίου (π.χ. αντιντάμπινγκ, ποσοτικοί περιορισμοί).
β) Προτιμησιακή καταγωγή (Preferential origin):
Χρησιμοποιείται για να προσδιοριστεί εάν ένα προϊόν πληροί τους κανόνες καταγωγής που προβλέπονται από μια προτιμησιακή εμπορική συμφωνία ή ειδικό καθεστώς. Τα προϊόντα που πληρούν αυτούς τους κανόνες μπορούν να τύχουν μειωμένων ή μηδενικών δασμών κατά την εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
3. **Ε Ποιες οι προϋποθέσεις για την χορήγηση προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης ενός εμπορεύματος κατά την εισαγωγή στην ΕΕ από Τρίτες Χώρες;**
Α Για να τύχει ένα προϊόν προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης (κατά την εισαγωγή του στην Κοινότητα), στα πλαίσια μιας προτιμησιακής εμπορικής συμφωνίας μεταξύ της ΕΕ και μιας τρίτης χώρας πρέπει:
α) το προϊόν να καλύπτεται από την εν λόγω προτιμησιακή συμφωνία,
β) να έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενοι από τη συμφωνία κανόνες καταγωγής,
γ) να έχει τηρηθεί ο κανόνας της απευθείας μεταφοράς,
δ) να συνοδεύεται από το προβλεπόμενο στα πλαίσια της συμφωνίας προτιμησιακό αποδεικτικό καταγωγής.
4. **Ε Τι είναι ο κανόνας της απευθείας μεταφοράς;**
Α Είναι ο κανόνας που απαιτεί τα προτιμησιακά αγαθά να μεταφέρονται από τη χώρα εξαγωγής στη χώρα εισαγωγής χωρίς να υποβάλλονται σε επιπλέον επεξεργασία σε τρίτη χώρα. Εάν περάσουν από τρίτη χώρα υπό τελωνειακή επίβλεψη, θεωρείται ότι ο κανόνας τηρείται — αρκεί να μην υπάρξει επεξεργασία που αλλάζει την προέλευση του προϊόντος. Ο κανόνας της απευθείας μεταφοράς διασφαλίζει ότι η προτιμησιακή μεταχείριση εφαρμόζεται μόνο σε προϊόντα που πραγματικά προέρχονται από τη χώρα με την οποία υπάρχει συμφωνία.

5. Ε Ποια είναι τα προβλεπόμενα αποδεικτικά καταγωγής;

A Τα αποδεικτικά καταγωγής είναι αυτά που:

α) εκδίδονται από τις αρμόδιες Τελωνειακές Αρχές: πιστοποιητικά EUR.1, πιστοποιητικά EUR-MED, ή

β) συντάσσονται από τους ίδιους τους εξαγωγείς: Δήλωση Τιμολογίου, Δήλωση Τιμολογίου EUR-MED, Δήλωση Καταγωγής, Βεβαίωση Καταγωγής .

Οι Δηλώσεις Τιμολογίου αποτελούν την απλοποιημένη διαδικασία απόδειξης της Προτιμησιακής Καταγωγής. Στην περίπτωση αυτή γίνεται σύνταξη Δήλωσης από τον εξαγωγέα στο τιμολόγιο ή σε άλλο εμπορικό έγγραφο. Για αποστολή προϊόντων με αξία έως 6.000 € οποιοσδήποτε εξαγωγέας μπορεί να συντάξει Δήλωση. Για αξία μεγαλύτερη των 6.000 € πρέπει ο εξαγωγέας, για να μπορεί να συντάξει Δήλωση, να έχει πάρει άδεια «Εγκεκριμένου Εξαγωγέα», σύμφωνα με την Δ17Γ 5005477 ΕΞ 2012/03.2.2012 (Β' 588, ΑΔΑ: Β44ΥΗ-Α3Σ) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών. Το όριο των 6.000 € ισχύει σε όλες τις Συμφωνίες που προβλέπουν την απλοποιημένη διαδικασία με εξαίρεση την Προτιμησιακή Συμφωνία με τις Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη (ΥΧΕ) στην οποία το προβλεπόμενο όριο είναι 10.000 €.

Για την Τελωνειακή Ένωση ΕΕ-Τουρκίας το προβλεπόμενο πιστοποιητικό είναι το A.TR, το οποίο δεν αποδεικνύει την καταγωγή, αλλά τη θέση του εμπορεύματος σε ελεύθερη κυκλοφορία.

Για τη Συμφωνία της ΕΕ με την Κορέα, δεν προβλέπεται πιστοποιητικό EUR.1, το μόνο αποδεικτικό καταγωγής που προβλέπεται είναι η Δήλωση Καταγωγής και για εξαγωγές άνω των 6.000 Ευρώ είναι απαραίτητη η έκδοση «Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα».

Σε ορισμένες νέες Προτιμησιακές Συμφωνίες η απόδειξη της προτιμησιακής καταγωγής γίνεται και με την «Γνώση του Εισαγωγέα». Ειδικότερα :

Στη Συμφωνία Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης μεταξύ ΕΕ και Ιαπωνίας που άρχισε να εφαρμόζεται από την 01/02/2019, στη Συμφωνία Εμπορίου και Συνεργασίας ΕΕ - Ηνωμένου Βασιλείου που άρχισε να εφαρμόζεται από την 01/01/2021, στη Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών ΕΕ – Νέας Ζηλανδίας που άρχισε να εφαρμόζεται από 01/05/2024 και στην Ενδιάμεση Συμφωνία για το εμπόριο μεταξύ της ΕΕ – Χιλής που άρχισε να εφαρμόζεται από 01/02/2025, η αίτηση προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης βασίζεται, είτε α) σε «Βεβαίωση Καταγωγής» που συντάσσει ο εξαγωγέας, είτε β) σε «Γνώση του Εισαγωγέα» ότι το προϊόν είναι καταγόμενο. Συγκεκριμένα, η «Γνώση του Εισαγωγέα», επιτρέπει στον εισαγωγέα να αξιώνει προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση, βασιζόμενη στις γνώσεις που κατέχει σχετικά με το χαρακτήρα καταγωγής των εισαγόμενων προϊόντων, που πρέπει να αποδεικνύουν ότι το προϊόν είναι καταγόμενο.

6. Ε Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης προτιμησιακού αποδεικτικού καταγωγής (EUR1, δήλωσης τιμολογίου, βεβαίωσης καταγωγής) κατά την εξαγωγή ενός εμπορεύματος στα πλαίσια μιας προτιμησιακής εμπορικής συμφωνίας, μεταξύ ΕΕ και μιας Τρίτης χώρας;

- A** Οι προϋποθέσεις είναι οι εξής:
- α) Το προϊόν να καλύπτεται κατά την εξαγωγή από την εν λόγω προτιμησιακή συμφωνία.
 - β) Να έχουν τηρηθεί τα προβλεπόμενα που ορίζονται στο Πρωτόκολλο Καταγωγής της εκάστοτε προτιμησιακής συμφωνίας.

7. E Τι είναι η Πανευρωμεσογειακή ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών, ποιες χώρες μετέχουν και τι είναι η Διαγώνια Σώρευση Καταγωγής;

- A** Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και ορισμένες μεσογειακές χώρες προσυπέγραψαν τη διακήρυξη της Βαρκελώνης με την οποία εκδήλωσαν την πρόθεσή τους να δημιουργήσουν μια Ευρωμεσογειακή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών. Στη συνέχεια οι χώρες της Πανευρωπαϊκής Ζώνης και οι Νήσοι Φερόες ζήτησαν και συμπεριελήφθησαν στη Ζώνη αυτή, η οποία ονομάστηκε Πανευρωμεσογειακή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών.

Στην Πανευρωμεσογειακή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών έχουν δεσμευτεί να συμμετέχουν οι παρακάτω χώρες και εδάφη:

- Ευρωπαϊκή Κοινότητα
- Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (ΕΟΧ)
- Χώρες Πανευρωπαϊκής Ζώνης (Νορβηγία, Ισλανδία, Ελβετία, (συμπεριλαμβανομένου του Λιχτενστάιν), Βουλγαρία, Ρουμανία και Τουρκία
- Μεσογειακές χώρες (Λίβανος, Συρία, Ιορδανία, Ισραήλ, Δυτική Όχθη και Λωρίδα της Γάζας, Αίγυπτος, Αλγερία, Τυνησία και Μαρόκο)
- Νήσοι Φερόες.
- Χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και η Μολδαβία.
- Γεωργία
- Ουκρανία

Προϋπόθεση για τη συμμετοχή στη Ζώνη αυτή είναι η σύναψη Ευρωμεσογειακών Συμφωνιών Σύνδεσης του καθενός από τα παραπάνω μέρη της Πανευρωμεσογειακής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών με όλα τα υπόλοιπα μέρη αυτής. Όταν μια νέα Συμφωνία ολοκληρώνεται και τίθεται σε ισχύ δημοσιεύεται σχετική ανακοίνωση στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στη σειρά C.

Τα Πρωτόκολλα Καταγωγής των Συμφωνιών που περιλαμβάνουν πανομοιότυπους Κανόνες Καταγωγής ονομάζονται Πανευρωμεσογειακά Πρωτόκολλα.

Βάσει των Πανευρωμεσογειακών αυτών Πρωτοκόλλων, δίνεται η δυνατότητα σε εμπορεύματα, που για την παραγωγή τους χρησιμοποιήθηκαν ύλες καταγόμενες από μια ή περισσότερες χώρες της Πανευρωμεσογειακής Ζώνης, να αποκτήσουν την καταγωγή μιας από τις χώρες αυτές, χωρίς την υποχρέωση να υποστούν οι εν λόγω ύλες επαρκή επεξεργασία ή μεταποίηση (Διαγώνια Σώρευση Καταγωγής).

8. E Ποια είναι τα αποδεικτικά καταγωγής και πότε πρέπει να συμπληρώνεται η θέση 7 (Παρατηρήσεις) του πιστοποιητικού κυκλοφορίας EUR-MED, στα πλαίσια της Πανευρωμεσογειακής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών;

- A** Τα αποδεικτικά καταγωγής είναι το πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR 1, η δήλωση τιμολογίου EUR 1, το πιστοποιητικό κυκλοφορίας EUR-MED και η δήλωση τιμολογίου EUR-MED.

Η θέση 7 του πιστοποιητικού EUR-MED πρέπει πάντα να συμπληρώνεται με Χ ανάλογα με το τετραγωνίδιο που αντιστοιχεί σε μια από τις παρακάτω ενδείξεις:

- “ cumulation applied with...”

θα συμπληρώνεται με το/τα όνομα/τα της/των χώρας/ών, εάν ο χαρακτήρας καταγωγής αποκτάται με εφαρμογή σώρευσης με ύλες καταγόμενες σε μια ή περισσότερες από τις χώρες της Πανευρωπαϊκής Ζώνης, ή

- “ No cumulation applied”

εάν ο χαρακτήρας καταγωγής αποκτάται χωρίς εφαρμογή σώρευσης με ύλες καταγόμενες σε μία ή περισσότερες από τις χώρες της Πανευρωπαϊκής Ζώνης.

9. E Τι είναι το σύστημα εγγεγραμμένων εξαγωγέων (REX-Registered Exporters System);

- A** Το σύστημα εγγεγραμμένων εξαγωγέων είναι το νέο σύστημα αυτοπιστοποίησης της καταγωγής των εμπορευμάτων από τους ίδιους τους εξαγωγείς, το οποίο έχει θεσπίσει η ΕΕ, βάσει του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα - Κανονισμός (ΕΕ) 952/2013 και του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2447/2015. Το σύστημα απλοποιεί τις διαδικασίες εξαγωγής. Ο εξαγωγέας δεν χρειάζεται να μεταβαίνει στο Τελωνείο για να εκδίδει πιστοποιητικό καταγωγής για κάθε εξαγωγή, αφού έχει τη δυνατότητα να πιστοποιεί την καταγωγή των εξαγόμενων εμπορευμάτων συντάσσοντας ειδική δήλωση στο τιμολόγιο ή σε άλλο εμπορικό έγγραφο, η οποία ονομάζεται «Βεβαίωση Καταγωγής». Για να έχει ο εξαγωγέας το δικαίωμα να συντάσσει «Βεβαίωση Καταγωγής», για αποστολή που η αξία της υπερβαίνει τα 6.000€, πρέπει να έχει εγγραφεί από τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές στο ηλεκτρονικό μητρώο που έχει δημιουργηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο εξαγωγέας αποκτά με τον τρόπο αυτό την ιδιότητα του εγγεγραμμένου εξαγωγέα. Το όριο των 6.000 € ισχύει σε όλες τις Συμφωνίες που προβλέπουν το σύστημα εγγεγραμμένων εξαγωγέων, εκτός από τις Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη που το όριο είναι 10.000 €.

Το σύστημα εγγεγραμμένων εξαγωγέων αρχικά εφαρμόστηκε από 01-01-2017 μόνο στην ομάδα χωρών, οι οποίες ανήκουν στο Σύστημα Γενικευμένων Προτιμήσεων (ΣΓΠ ή GSP) και δεν τροποποιεί τους κανόνες απόκτησης καταγωγής, παρά μόνο τον τρόπο πιστοποίησης της καταγωγής.

Στη συνέχεια άρχισε να εφαρμόζεται και στο πλαίσιο άλλων Προτιμησιακών Συμφωνιών όπως: η Συμφωνία Εμπορίου και Συνεργασίας ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου (από 01/01/2021), η Συνολική Οικονομική και Εμπορική Συμφωνία (ΣΟΕΣ) ΕΕ-Καναδά (από 21/09/2017), η Συμφωνία Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης ΕΕ-Ιαπωνίας (από 01/02/2019), η Ενδιάμεση Συμφωνία Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης ΕΕ-κρατών της Ανατολικής και Μεσημβρινής Αφρικής (ΑΜΑ) (από 01/09/2020), η Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών ΕΕ-Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας του Βιετνάμ (από 01/08/2020), η Απόφαση του Συμβουλίου της ΕΕ για τη σύνδεση Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών (χώρες ΥΧΕ) (από 01/01/2020), η Συμφωνία Ελεύθερων

Συναλλαγών ΕΕ-Νέας Ζηλανδίας (από 01/05/2024), η Ενδιάμεση Συμφωνία οικονομικής εταιρικής Εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ακτής Ελεφαντοστού, η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών ΕΕ-Σιγκαπούρης και η Συμφωνία Σύνδεσης ΕΚ-Χιλής.

10. Ε Τι είναι ο εγκεκριμένος εξαγωγέας (approved exporter);

Α Ο εγκεκριμένος εξαγωγέας είναι ο εξαγωγέας στον οποίο οι τελωνειακές αρχές έχουν χορηγήσει άδεια, η οποία του επιτρέπει να συντάσσει ο ίδιος δηλώσεις καταγωγής σε εμπορικά έγγραφα, όπως το τιμολόγιο, χωρίς να απαιτείται κάθε φορά η έκδοση πιστοποιητικού καταγωγής από το τελωνείο. Με τον τρόπο αυτό, ο Εγκεκριμένος Εξαγωγέας μπορεί να πιστοποιεί ότι τα προϊόντα του έχουν προτιμησησική καταγωγή. Έτσι επιτυγχάνεται η απλούστευση των τελωνειακών διαδικασιών και η διευκόλυνση του διεθνούς εμπορίου.

11. Ε Πού μπορούν να αναζητηθούν οι ισχύουσες προτιμησησικές συμφωνίες της ΕΕ με τις τρίτες χώρες;

Α Οι προτιμησησικές συμφωνίες σε μορφή πίνακα έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ: www.aade.gr, στη διαδρομή: <https://www.aade.gr/teloneia/pliροφοries-pros-oikonomikoys-foreis/protimisiaka-kathestota>

Υποστήριξη – Επικοινωνία

Για περισσότερες πληροφορίες ή διευκρινίσεις μπορείτε να απευθύνεστε στο my1521 – Κέντρο Εξυπηρέτησης της ΑΑΔΕ:

- **Τηλεφωνικά:** στο 1521, χωρίς χρέωση, εργάσιμες ημέρες από 7:00 έως 20:00.
- **Ψηφιακά:** μέσω της πλατφόρμας [my1521](#) 24 ώρες το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα, επιλέγοντας: **Θέματα Τελωνείων > Εξαγωγές (Export) > Εγγραφές (REX) > Εγγραφή στο σύστημα εγγεγραμμένων εξαγωγέων (REX).**

Παράρτημα Α - Στοιχεία Έκδοσης & Επικαιροποιήσεων

Στοιχεία Σύνταξης και επιμέλειας

- Η παρούσα έκδοση καταρτίστηκε υπό την επιμέλεια της Διεύθυνση Δασμολογικών Θεμάτων, Ειδικών Καθεστώτων & Απαλλαγών (ΔΔΘΕΚΑ), Τμήμα Β' – Προτιμησιακών Δασμολογικών Καθεστώτων και Καταγωγής.

Ιστορικό Εκδόσεων

Πίνακας 1. Πίνακας εκδόσεων

Πίνακας εκδόσεων		
Έκδοση	Ημερομηνία	Περιγραφή
1.0	31/03/2021	Αρχική Έκδοση
2.0	03/2026	Αναθεωρημένη έκδοση: Αλλαγή προτύπου.